

Kənd Təsərrüfatı Sektoru Üzrə Statistik Hesabat (2000-2023)

1. Mövcud Vəziyyət (2023-cü il)

2023-cü ildə Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sektorunun ÜDM-dəki payı və göstəriciləri:

- **Ümumi sektorun payı:**

- Kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq: 6,179 milyon manat
- Ümumi ÜDM-dəki payı: 5.0% (2023-cü il)
- Sektorun orta göstəricisi (2000-2023): 2,739 milyon manat

- **Sektorun mövqeyi:**

- Sənaye sektorundan sonra 2-ci ən böyük sektor (68,732 milyon manat)
- Tikinti sektoruna yaxın göstərici (6,488 milyon manat)
- Nəqliyyat və rabitə sektorundan aşağı (9,971 milyon manat)

2. Əsas Tendensiyalar (2000-2023)

2.1. Ümumi Statistikalər

- **Kənd təsərrüfatı sektorunda artım:**

- 2000-ci il: 758 milyon manat → 2023-cü il: 6,179 milyon manat
- **Ümumi artım: 715.0% (23 il ərzində)**
- İllik orta artım trendi: 229.6 milyon manat/il

- **Sektorun stabil inkişafı:**

- $R^2 = 0.961$ (çox yüksək korrelyasiya əmsalı)
- Məhdud, lakin stabil artım trendi müşahidə olunur

2.2. Digər Sektorlarla Müqayisə

- **Artım templəri:**

- Sənaye: 3,945.5% artım (ən yüksək)
- Tikinti: 2,006.7% artım
- **Kənd təsərrüfatı: 714.2% artım**
- Nəqliyyat: 1,658.3% artım

3. Səbəblər və Təhlillər

3.1. Müsbət Dəyişikliklər

• **Dövlət dəstəyi artımı:** Kənd təsərrüfatı sahəsində subsidiya və güzəştli kreditlərin təsiri • **Texnoloji yeniliklər:** Müasir əkin texnologiyalarının tətbiqi • **İxrac imkanlarının genişlənməsi:** Xarici bazarlara çıxış imkanlarının artması

3.2. Problemlər

• **Nisbətən zəif artım:** Digər sektorlarla müqayisədə daha məhdud inkişaf • **Payın azalması:** Ümumi ÜDM-dəki payın nisbətən kiçik olması • **Struktural problemlər:** Sektor daxili effektivlik məsələləri

4. Təkliflər

- Texnoloji modernizasiya:** Aqrar sektorunda rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi
- İnvestisiya cəlbə:** Özəl sektor investisiyalarının artırılması
- İnsan resursları:** Kənd təsərrüfatı mütəxəssislərinin hazırlanması
- İxrac strategiyası:** Beynəlxalq bazarlarda rəqabət qabiliyyətinin artırılması
- Kooperativ sistemin inkişafı:** Fermerlər arasındakı əməkdaşlığın gücləndirilməsi

5. Proqnozlar (2024-2028)

İl	ÜDM Proqnozu (milyon manat)	Əvvəlki illə müqayisədə dəyişiklik (%)	Qeyd
2024	4,174	-3.4%	Geçici azalma
2025	5,336	+27.8%	Bərpa mərhələsi
2026	5,800	+8.7%	Sabit artım
2027	6,200	+6.9%	Davamlı inkişaf
2028	6,600	+6.5%	Proqnoz üzrə artım

Qeyd: Proqnozlar ARIMA, Random Forest və Xətti Trend modellərinin nəticələri əsasında hazırlanmışdır.

6. Nəticə

Kənd təsərrüfatı sektoru 2000-2023-cü illər ərzində sabit artım trendi nümayiş etdirsə də, digər sektorlarla müqayisədə daha məhdud inkişaf göstərmişdir. Gələcək dövr üçün sektorun modernizasiyası və effektivliyinin artırılması prioritet sahə kimi qalır.